

РЕШЕНИЕ

№ 200

гр. София, 30 април 2025 година

В И М Е Т О Н А Н А Р О Д А

Върховният касационен съд на Република България, първо наказателно отделение, в открито съдебно заседание на двадесет и осми февруари две хиляди двадесет и пета година, в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: ВАЛЯ РУШАНОВА

ЧЛЕНОВЕ: ХРИСТИНА МИХОВА

ВИОЛЕТА МАГДАЛИНЧЕВА

при участието на секретаря ЕЛЕОНОРА МИХАЙЛОВА и прокурора от ВКП Д. М. изслуша докладваното от съдия ХРИСТИНА МИХОВА н. д. № 133/2025 година и за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е образувано по касационна жалба, подадена от защитника на подсъдимия Р. Х. И., срещу въззивно решение № 431/09.12.2024 г., постановено по в.н.о.х.д. № 1045/2024 г. по описа на Софийски апелативен съд. В жалбата се излагат твърдения за наличието на всички касационни основания по чл. 348, ал. 1, т. 1 - 3 НПК, като са правят алтернативни искания за отмяна на въззивния съдебен акт и връщане на делото за ново разглеждане; оправдаване на подсъдимия; намаляване размера на наложеното на подсъдимия наказание лишаване от свобода, съответно с приложение на разпоредбите на чл. 55 НК и чл. 66 НК.

В съдебно заседание пред ВКС защитникът на подсъдимия поддържа касационната жалба и прави искане за уважаването ѝ по изложените в нея съображения.

Прокурорът от Върховна касационна прокуратура изразява становище за неоснователност на касационната жалба, тъй като според него при постановяване на въззивното решение не са били допуснати нарушения на процесуалния и материалния закон. Наложено на подсъдимия наказание също било справедливо, с оглед на което прокурорът пледира за оставяне на въззивния съдебен акт в сила.

Подсъдимият Р. Х. И. в предоставената му последна дума твърди, че преди произшествието му е прилошало, загубил съзнание и се опомнил едва в момента, в който са го извадили от автомобила. Изразява съжаление за случилото се и моли за минимална присъда.

Върховният касационен съд, I - во наказателно отделение, след като обсъди доводите, изложени в касационната жалба и в пледоариите на страните, както и всички материали, събрани по делото, съобразно пределите на чл. 347 НПК и предоставените му правомощия, намери за установено следното:

С присъда № 7/22.04.2024 г., постановена по н.о.х.д. № 179/2023 г. по описа на Окръжен съд - Кюстендил подсъдимият Р. Х. И. е признат за виновен в това, че на 02.10.2022 г. в землището на с. Нови чифлик, обл. Кюстендил на ВП II - 62, км 8, между селата Нови чифлик и Багреници, при управление на МПС - л. а. „М.“, модел „В. ****“, с рег. № ***** нарушил чл. 42, ал. 1, т. 2, пр. 1 и пр. 2 ЗДвП и чл. 42, ал. 2, т. 2

ЗДвП, в резултат на което по непредпазливост причинил смъртта на повече от едно лице - С. Г. К., Р. К. К. и Г. С. К. и средни телесни повреди на повече от едно лице – на Б. О. С. и С. В. И., поради което и на основание чл. 343, ал. 4 вр. с ал. 3, б. „б“, пр. 1, вр. с ал. 1, б. „б“ и „в“ вр. с чл. 342, ал. 1 вр. с чл. 2, ал. 2 вр. с чл. 54 НК и чл. 37, ал. 1, т. 7 НК е осъден на пет години лишаване от свобода, при първоначален „общ“ режим на изтърпяване, както и лишаване от право на управление на МПС за срок от пет години, като е оправдан по обвинението за допуснати нарушения на чл. 42, ал. 1, т. 2, пр. 3, чл. 42, ал. 2, т. 3 и чл. 43, т. 4 ЗДвП.

Със същата присъда на основание чл. 59, ал. 1 НК е приспаднато предварителното задържане на подсъдимия с мярка за неотклонение „Домашен арест“, а на основание чл. 59, ал. 4 НК, времето през което същият е бил лишен по административен ред от правото да управлява МПС, като съдът се е разпоредил с веществените доказателства и разноските по делото.

Присъдата е обжалвана от подсъдимия пред САС с доводи за незаконосъобразност, неправилност и необоснованост. С въззивно решение № 431/09.12.2024 г., постановено по в.н.о.х.д. № 1045/2024 г., предмет на настоящата касационна проверка, въззивният съд изцяло е потвърдил първоинстанционната присъда.

Касационната жалба, подадена срещу така постановеното въззивно решение, е допустима, тъй като е депозирана от лице, което има право на това, в срока по чл. 350 НПК и срещу съдебен акт от категорията на визираните в чл. 346, т. 1 НПК.

Разгледана по същество, жалбата е неоснователна.

В процесуалния документ, въз основа на който е инициирана настоящата касационна проверка, се заявява наличието на всички касационни основания по чл. 348, ал. 1, т. 1 – 3 НПК. Конкретно в жалбата се твърди, че въззивната инстанция съд изцяло е „прекопирала“ мотивите на окръжния съд и обвинителния акт, не мотивирала въззивното решение и не отговорила на възраженията на защитата, като по този начин не изпълнила задълженията си по чл. 339 НПК. Въззивният съд неоснователно отказал да уважи исканията на защитата за допускане на комплексна съдебна експертиза с участието на автоексперти и съдебен медик, която в случая била наложителна за изясняване на делото. Не отговорил на възраженията на защитника срещу експертните заключения, свързани с механизма на произшествието и най – вече с възможността нараняванията на пострадалите от л. а. „Ф.“, да са причинени от удар на последния от л. а. „А.“. Касаторът оспорва и констатациите, отразени в протокола за оглед на местопроизшествие, като твърди, че в него не са отбелязани важни находки - спирачни следи, протривания от гуми на л. а. „Ф.“ и л. а. „А.“, множество счупени парчета от пластмаси и останки от фарове и стъкла по пътното платно. Това дало възможност на експертите да „развихрят“ въображението си и да създадат коренно различна фактическа обстановка по свой модел, което довело до недопустимо изместване на мястото на удара с около 15 метра, противно на установеното в протокола за оглед, скицата и фотоалбума към него. Експертите „елиминирали“ показанията на всички свидетели относно: скоростите на движение на участвалите в произшествието превозни средства; дистанцията на която водачът управлявал л. а. „А.“ от л. а. „Ф.“; мястото на удара между л. а. „М.“ и мотоциклета; дистанцията между л. а. „А.“ и л. а. „Ф.“ преди ПТП. В касационната жалба се цитират изявления на експертите, изложени при изслушването им от първоинстанционния и въззивния съд, като се твърди, че много от тях са взаимно изключващи се заключения, но това не било отчетено от въззивния съд. Последният се позовал на невярното по своето

естество експертно становище, което довело до неправилното приложение на материалния закон и осъждането на подсъдимия.

При прегледа на обжалваното въззивно решение не се констатира сочените от касатора съществени нарушения на разпоредбата на чл. 339 НПК. Контролираният съд е изпълнил задълженията си, визирани в ал. 2 на посочената норма, като е изложил подробни, ясни и непротиворечиви мотиви относно приетите от него за установени факти, доказателствата от които се извеждат и правните изводи, които налагат. Не се установява твърдяното „прекопиране“ на мотивите на първоинстанционния съд. Следва да се отбележи, че няма пречка при възприемане на фактите, така както са установени от първостепенния съд, въззивната инстанция да изложи във въззивния съдебен акт същата фактическа обстановка. Единствено следва да отрази това обстоятелство, като отбележи изрично фактите, които не приема за установени, ако има такива, както и съображенията си в тази връзка. Не е нужно и да повтаря доказателствения анализ на първоинстанционния съд, ако приеме, че същият е правилен, логичен и съобразен с изискванията на процесуалния закон, така както е сторил настоящият въззивен съдебен състав на л. 7 от въззивното решение. В конкретния случай проверяваният съд е изложил свой собствен доказателствен анализ, като е посочил основните факти, относими към предмета на доказване и доказателствата, от които се установяват. Въззивният съд, изпълнявайки стриктно задълженията си по чл. 339, ал. 2 НПК, изрично е обсъдил възраженията на защитата срещу заключението на КАТЕ, посочвайки аргументите си, поради които изцяло възприема експертните констатации, като пълни, ясни, точни и кореспондиращи с отразеното в протокола за оглед и с установеното чрез гласните доказателствени средства. Настоящият съдебен състав се солидаризира с доводите на проверявания съд за това, че експертите са били последователни при излагане на становището си относно механизма на ПТП, разположението на пътните превозни средства (ППС) и отстоянието им от мястото на удара, скоростта на движение на всяко едно от тях, последователността на ударите между участвалите в ПТП превозни средства, посоката им на движение след ударите, деформациите по ППС. Не произволно, а на базата на съвкупния анализ на доказателствата въззивният съд е приел, че предприетата от подсъдимия неправилна маневра „изпреварване“ е довела до навлизането на управлявания от него л. а. „М.“ със скорост от 98 км/ч в лентата за насрещно движение, в която пострадалият С. К. е управлявал л. а. „Ф.“ със скорост на движение 62 км/ч., като в този момент последният се е намирал на 16 м от мястото на удара, при 47 - 48 м опасна зона за спиране. Поради невъзможността автомобилът на пострадалия К. да спре в рамките на опасната зона, последвал удар между неговата предна лява част и лявата предна част на автомобила на подсъдимия, при което л. а. „Ф.“ е отхвърлен назад по посоката си на движение и се е установил на мястото, където е намерен при огледа - в своята лента, в канавката, почти успоредно на пътя. В резултат на удара на л. а. „М.“ е придаден въртящ момент около масовия му център, вследствие на което същият, плъзгайки се по платното и завъртайки се по посока обратна на часовниковата стрелка, се е установил в своята лента за движение. При това завъртане в зоната на предния му ляв калник се ударил мотоциклетът, управляван от пострадалия С., който в момента на навлизането на л. а. „М.“ в насрещната лента, намалил скоростта на превозното средство до 58 км/ч, но поради малкото разстояние от 26 - 27 метра и липсата при това положение на техническа възможност, не могъл да спре преди мястото на удара. След удара и отхвърлянето на двата автомобила по описания начин, между тях преминал движещия се зад л. а. „Ф.“ л. а. „А.“, който се

ударил в крайпътната канавка. Така описаният механизъм на ПТП е приет от въззивния съд въз основа на осъществения от него задълбочен, подробен и логичен анализ на показанията на разпитаните по делото свидетели, които кореспондират както помежду си, така и с отразеното в протокола за оглед на местопроизшествието относно пътната обстановка, състоянието на пътната настилка, разположението на ППС след произшествието и останените следи по платното за движение. Протоколът за оглед е съставен в съответствие с изискванията на процесуалния закон, като отбелязаните в него констатации правилно са използвани от експертите при изготвяне на заключението на КАТЕ. Вещите лица не са игнорирали нито един от събраните по делото гласни и писмени доказателствени източници, ценили са същите според действителното им съдържание и смисъл, като на тяхна основа са изградили експертните си изводи, които убедително са защитили при изслушването им в съдебното заседание. При това неоснователни са оплакванията на касатора, че посочените вещи лица са променили становището си относно мястото на удара между л. а. „М.“ и л. а. „Ф.“, както и между л. а. „М.“ и мотоциклет „С.“. Видно от протоколите от съдебните заседания, проведени от първоинстанционния съд (л. 333 - 339 от н.о.х.д. №179/2023 г.) и от въззивния съд (л. 50 - 55 от в.н.о.х.д. № 1045/2024 г.), в които са били изслушани експертите, те са потвърдили заключението си, а дадените от тях допълнителни устни разяснения, не са в противоречие с него. Вещите лица подробно са обяснили какво е естеството на описаните в протокола за оглед на местопроизшествие спирачни следи и петно от течност, при определяне на какви параметри са използвани те и какви изводи по фактите, относими към предмета на делото налагат. Настоящият съдебен състав изцяло се солидаризира със становището на въззивната инстанция, че не са налице основания за съмнение в компетентността, обективността и безпристрастността на вещите лица, поради което не намира за основателни оплакванията на защитата в тази насока, както и искането за връщането на делото за ново разглеждане, при което да бъде допусната повторна КАТЕ. Приетият от експертите механизъм на ПТП, при който л. а. „А.“ е самокатастрофирал в крайпътната канавка, е резултат от извършения от тях оглед на повредите по превозното средство и анализ на всички събрани по делото доказателства, включително протокола за оглед и свидетелските показания. Това заключение изцяло кореспондира с показанията на водача на л. а. „А.“ - св. П. И. и съпругата на последния - св. Б. И., возеща се до него в автомобила като пасажер. Показанията на двамата свидетели по отношение на този факт не са в колизия, с който и да било от доказателствените източници, приети по делото. При това изцяло спекулативно е твърдението на касатора, че въззивният съд не е изследвал възможността л. а. „А.“ да е ударило л. а. „Ф.“ в лявата му страна, доколкото нито едно от доказателствата по делото не дава каквото и да било основание за подобно заключение. Правилно при това положение въззивният съд е счел, че не се налага събирането на допълнителни доказателства за изясняване на подобна, изцяло хипотетична възможност.

Спекулативно е поднесено от касатора и твърдението, че доказателство за удар между л. а. „А.“ и л. а. „Ф.“ е фактът, че са констатирани тежки увреждания в левите части на телата на загиналите, които според вещото лице - медик, могат да бъдат получени при директен удар в лявата част на автомобила от друг автомобил. Експертът, изготвил СМЕ - зи, в които са описани констатираните по пострадалите увреждания, е посочил, че те са получени при приетия от съдилищата механизъм на произшествието - при вътреавтомобилна травма на водач, съответно на пътник в автомобил, сблъскал се челно с друг автомобил - от директни удари и натиск на

пострадалите с и в части от вътрешността на автомобилното купе, както и общо сътресение на тялото в момента на удара. При изслушването му пред първоинстанционния съд вещото лице е уточнило, че констатираните увреждания могат да се получат и при удар в лявата част на автомобила, но противно на твърденията на касатора, не е променил първоначалните си заключения относно механизма на тяхното причиняване.

Най - накрая следва да се посочи, че изцяло законосъобразен и правилен е изводът на проверявания съд за това, че дори и да се установи наличието на такъв удар /доказателства за какъвто не са налице/, то той би бил последица от удара между л. а. „М.“ и л. а. „Ф.“, който е резултат от неправилно предприетото изпреварване от подсъдимия, т. е. началото на причинно - следствения процес е поставено от дееца, поради което същият следва да отговаря за настъпилия вредоносен резултат, независимо от това дали част от вредите са причинени от последващ удар между л. а. „Ф.“ и л. а. „А.“. Водачът на последния би могъл да носи отговорност за съпричиняване на резултата, само ако е допуснал нарушения на правилата за движение, които са в пряка причинно - следствена връзка с него. Както беше посочено по - горе, по делото отсъстват обективни данни за наличието на удар между л. а. „А.“ и л. а. „Ф.“. С оглед на това, не са налице каквито и да било основания за отмяна на въззивното решение и връщане на делото за ново разглеждане, за да се изследва поднесената от защитата версия за причиняване на част от уврежданията по починалите пострадали от удар на техния автомобил от л. а. „А.“. Всички факти от значение за установяване на обективната истина по делото са били изяснени чрез събирането, анализа и оценката на годни доказателствени източници, при стриктно съблюдаване на процесуалните правила, поради което твърдението за допуснати нарушения на процесуалния закон е неоснователно.

Въз основа на законосъобразно извършената доказателствена и аналитична дейност въззивната инстанция е приложила правилно и материалния закон, поради което не е налице и касационното основание чл. 348, ал. 1, т. 1 НПК. Въззивното решение не е засегнато от претендираните с жалбата нарушения от процесуално и материалноправно естество, поради което не са налице основания за неговата ревизия.

Проверката на въззивния съдебен акт не установява основателност и на твърдението на касатора за несправедливост на наложените наказания. При определяне на санкциите въззивната инстанция е съобразила всички относими смекчаващи и отегчаващи отговорността обстоятелства, а не само последните, както се твърди в жалбата. Внимателно е преценена тежестта на конкретно извършеното деяние и е определена като сравнително висока, предвид броя на лицата на които е причинена смърт и тези получили телесни повреди, надхвърлящ необходимия, за да се квалифицира деянието по чл. 343, ал. 4 НК. Съобразена е и обществената опасност на дееца, като правилно е приета същата за ниска, предвид чистото му съдебно минало, неговата възраст и здравословно му състояние. Посочените смекчаващи отговорността обстоятелства не са многобройни или изключителни, поради което законосъобразно въззивната инстанция не е уважила искането на касатора за определяне на наказанието лишаване от свобода при условията на чл. 55 НК. Не са налице и основания за корекция на неговия размер или за отлагане на изпълнението му съобразно чл. 66 НК, тъй като при определяне на вида, срока и начина на изтърпяване на санкцията, контролираният съд се е ръководил стриктно от принципите за законоустановеност и справедливост на наказанието. Срокът на наказанието лишаване от право на

управление на МПС е определен в съответствие с изискванията на разпоредбите на чл. 343г НК и чл. 49 НК, при съобразяване на данните за поведението на подсъдимия като водач и спецификата на допуснатите от него нарушения на правилата за движение, довели до вредоносния резултат. С оглед на това, не се констатира наличието на диспропорции от вида на визираните в нормата на чл. 348, ал. 5 вр. с ал. 1, т. 3 НПК, които да налагат намесата на касационната инстанция.

В заключение следва да се посочи, че отсъствието на касационни основания обуславя оставянето на въззивното решение в сила.

С оглед на изложеното и на основание чл. 354, ал. 1, т. 1 НПК, Върховният касационен съд, първо наказателно отделение

Р Е Ш И:

ОСТАВЯ В СИЛА въззивно решение № 431/09.12.2024 г., постановено по в.н.о.х.д. № 1045/2024 г. по описа на Софийски апелативен съд.

РЕШЕНИЕТО е окончателно.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: 1.
2.